

**RELATIONSHIPS BETWEEN SELECTED FACTORS, MARITAL
RELATIONSHIP, AND MATERNAL ROLE ATTAINMENT IN
POSTPARTUM MOTHERS WITH THEIR
SEPARATED INFANTS**

KINGFA DONRASEE

อภิรักษ์นทนาการ

จาก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF NURSING SCIENCE
(MATERNITY AND NEWBORN NURSING)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2001

ISBN 974-04-0523-1

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

TH
K54 ๖
๒๐๐๑
๕.๖

4236677 RAMN / M: MAJOR: MATERNITY AND NEWBORN NURSING;
M.N.S. (MATERNITY AND NEWBORN NURSING)

KEY WORDS : MATERNAL ROLE ATTAINMENT / SEPARATION /
MARITAL RELATIONSHIP

KINGFA DONRASEE: RELATIONSHIPS BETWEEN SELECTED
FACTORS, MARITAL RELATIONSHIP, AND MATERNAL ROLE
ATTAINMENT IN POSTPARTUM MOTHERS WITH THEIR SEPARATED
INFANTS. THESIS ADVISORS: PORNTHIP WONGVISETSIRIKUL, D.N.S.,
MALEE LERDMALEEWONG, M.N., 93 p. ISBN 974-04-0523-1

This descriptive research was to investigate relationships between selected factors, the marital relationship, and maternal role attainment in postpartum mothers with their separated infants.

The maternal role attainment framework of Mercer was used to guide the study. A purposive sampling consisted of 120 postpartum mothers with separated infants who were hospitalized in the Obstetrics and Gynecology Department of Ramathibodi Hospital, Rajavithi Hospital, King Mongkut Hospital, and Chulalongkorn Hospital during the period February to April 2001. Data were collected by using demographic data records form, infant's condition records form that was developed by Tilokskulchai (1996), the Dyadic Adjustment Scale of Spanier (1979) that was modified by Sookkavanawat (1998), and the Postpartum Maternal Role Attainment Questionnaire which was developed by Rujiraprasert (1998). Data were analyzed by using the SPSS for Windows, Version 9.05 Program.

The results revealed that marital relationships ($r = .503, p < .01$), year of education ($r = .267, p < .01$), and family income ($r = .256, p < .01$) were positive and statistically significant in correlation with the maternal role attainment. However, maternal age, type of delivery, and infant's condition were not statistically significant in correlation with the maternal role attainment. Additionally, the marital relationship was the only significant predictor that could explain 25.3% variance in the maternal role attainment at significance of .001.

The study suggested that the marital relationship of postpartum mothers should be assessed, especially those whose infants are separated during the early postpartum period. For mothers whose marital relationship is poor, nurses could provide information and emotional support to help them in maternal role adaptation.

4236677 RAMN/M: สาขาวิชา การพยาบาลมารดาและทารกแรกเกิด; พย.ม.

(การพยาบาลมารดาและทารกแรกเกิด)

กึ่งฟ้า ดลราชินี : ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการ สัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส และการแสดงบทบาทมารดาในมารดาที่บุตรแยกจากหลังคลอด (RELATIONSHIPS BETWEEN SELECTED FACTORS, MARITAL RELATIONSHIP, AND MATERNAL ROLE ATTAINMENT IN POSTPARTUM MOTHERS WITH THEIR SEPARATED INFANTS) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: พรทิพย์ วงศ์วิเศษศิริกุล, พย.ค., มาลี เลิศมาลีวงศ์, M.N., 93 หน้า. ISBN 974-04-0523-1

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการ สัมพันธภาพระหว่างคู่สมรสและการแสดงบทบาทมารดาในมารดาที่บุตรแยกจากหลังคลอด ภายใต้กรอบแนวคิดการดำรงบทบาทมารดาของเมอร์เซอร์ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้เป็นมารดาที่บุตรแยกจากหลังคลอด ซึ่งนอนพักรักษาที่แผนกสูติกรรม โรงพยาบาลรามธิบดี โรงพยาบาลราชวิถี โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า และโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึง เมษายน 2544 จำนวน 120 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบบันทึกส่วนบุคคล แบบบันทึกสถานะของทารกหลังคลอดซึ่งสร้างโดย ฟองคำ ดิลกสกุลชัย (2539) แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างคู่สมรสของสปาร์เนียร์ (1976) ซึ่งดัดแปลงโดย วัจมี สุขวนวัฒน์(2540) แบบวัดการแสดงบทบาทมารดา สร้างโดย นิลุบล รุจิระประเสริฐ (2539) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows Version 9.05

ผลการวิจัยพบว่า สัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส ($r = .503; p < .01$) ระดับการศึกษา ($r = .267, p < .01$) รายได้ครอบครัว ($r = .256, p < .01$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการแสดงบทบาทมารดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ อายุ ชนิดของการคลอด และ สถานะทารกหลังคลอด มีความสัมพันธ์กับการแสดงบทบาทมารดาอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบว่า สัมพันธภาพระหว่างคู่สมรสเป็นตัวทำนายการแสดงบทบาทมารดาในมารดาที่บุตรแยกจากหลังคลอด โดยอธิบายความแปรปรวนของการแสดงบทบาทมารดาได้ ร้อยละ 25.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ดังนั้นในมารดาที่บุตรแยกจากหลังคลอด พยาบาลควรประเมินสัมพันธภาพระหว่างคู่สมรสของมารดาและสามีและให้การช่วยเหลือในรายที่สัมพันธภาพระหว่างคู่สมรสไม่ดี เพื่อส่งเสริมให้มารดาแสดงบทบาทมารดาได้อย่างเหมาะสม